

2023–2024 MOKSLO METŲ INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO VYKDYMO INSTRUKCIJA

1. 2023–2024 mokslo metų informacinių technologijų valstybinio brandos egzamino vykdymo instrukcija (toliau – instrukcija) nustato informacinių technologijų valstybinio brandos egzamino (toliau – brandos egzaminas) datą ir laiką, brandos egzamino medžiagą, brandos egzaminui reikalingas priemones, brandos egzamino eigą.

2. Instrukcija parengta vadovaujantis Brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2006 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. ISAK-2391 „Dėl Brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo ir Lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas).

3. Brandos egzamino data ir laikas: **2024 m. birželio 12 d. 9–12 val.** (pagrindinė sesija), **2024 m. birželio 27 d. 9–12 val.** (pakartotinė sesija) (2023–2024 mokslo metų lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos, tarpinių patikrinimų ir brandos egzaminų tvarkaraščio, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu Nr. V-1203 „Dėl 2023–2024 mokslo metų lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos, tarpinių patikrinimų ir brandos egzaminų tvarkaraščio patvirtinimo“, 37 ir 48 punktai). Vadovaudamasis Aprašo 22 punktu ne vėliau kaip prieš tris darbo dienas iki brandos egzamino švietimo, mokslo ir sporto ministras gali tvarkaraštyje numatytą brandos egzamino datą pakeisti į kitą, ankstinti ar vėlinti nustatytą brandos egzamino pradžios laiką.

4. Brandos egzamino medžiaga:

4.1. **kandidatui:**

4.1.1. užduoties sąsiuvinis;

4.1.2. prisijungimo prie elektroninės užduoties atlikimo sistemos duomenys (prisijungimo adresas, prisijungimo vardas ir slaptažodis) iš Nacionalinės švietimo agentūros Nacionalinių egzaminų centralizuotos informacinės sistemos NECIS (toliau – informacinė sistema NECIS);

4.2. **brandos egzamino vykdytojui:**

4.2.1. vokas su egzamino užduoties sąsiuviniais ir 1 tuščiu voku;

4.2.2. egzamino vykdymo protokolas (2 egz.) iš informacinės sistemos NECIS;

4.2.3. egzamino vykdymo reikalavimai;

4.2.4. informacinės sistemos NECIS prisijungimo duomenys;

4.2.5. kiekvienai centro grupei USB atmintukas, pažymėtas grupės raide, kuriame turi būti sukurti aplankai kiekvieno grupės kandidato užduoties atliktims saugoti (kandidato aplanko pavadinimas – kandidato identifikavimo kodas). Į USB atmintuką įrašomos grupės visų kandidatų egzamino užduoties atliktys, kurios saugomos vykdymo centre iki egzamino rezultatų paskelbimo dienos.

5. Brandos egzamino patalpos: kompiuterių klasė, kurioje kandidatai atlieka visą egzamino užduotį.

6. Vyresnysis vykdytojas ne vėliau kaip prieš 12 valandų iki informacinių technologijų brandos egzamino pradžios kartu su administratoriumi, informacinių technologijų specialistu ar informacinių technologijų mokytoju patikrina vykdymo centre paruoštus kompiuterius, jų programinės įrangos veikimo kokybę ir surašo kiekvienos vykdymo grupės kompiuterių ir programinės įrangos atitikties informacinių technologijų valstybinio brandos egzamino vykdymo instrukcijoje nustatytiems reikalavimams aktus, juos pasirašo ir perduoda atitinkamos vykdymo grupės vykdytojui. Pasibaigus egzaminui šis aktas segamas prie savivaldybėje liekančio vykdymo protokolo.

7. Brandos egzamino vykdymui reikalingos priemonės:

7.1. kiekvienam kandidatui skirtas kompiuteris, atitinkantis šiuos reikalavimus:

7.1.1. turi laisvą USB jungtį, turi mažiausiai 4 GB operatyvinės atminties, mažiausiai dviejų branduolių 1,2 GHz taktinio dažnio ir x86 architektūros arba keturių branduolių 1,0 GHz taktinio dažnio ir x64 architektūros procesorių;

7.1.2. turi būti įdiegta ir pasiekiamą programinė įranga: „Free Pascal 0.6.4a“ arba „Charm Pascal 2.5“ versija, „Python“ programavimo aplinka „LR NSA Python“; ne ankstesnė kaip „CodeBlocks 16.01“ versija („Windows 8“, „Windows 10“); „DEV C++ 5.11“ versijos programavimo terpė; failų ir katalogų tvarkymo programa (įskaitant ir pakavimo programą): „Windows Explorer“ („My Computer“), „7-Zip“ arba alternatyvi; PDF failų peržiūros programa (ne ankstesnė kaip „Adobe Reader DC“ versija arba ne ankstesnė kaip „Foxit Reader 12.x.x“ versija arba lygiavertė); tekstų rengyklė (ne ankstesnė kaip raštinės paketo „MS Office 2016“ versija (išskyrus „MS Office 365“, kuri yra personalizuota ir reikalauja prisijungimo prie interneto) ir ne ankstesnė kaip „LibreOffice 7.6.x Writer“ versija); skaičiuoklė (ne ankstesnė kaip raštinės paketo „MS Office 2010“ ir ne ankstesnė kaip „LibreOffice 7.6.x Calc“ versija); naršyklė (ne ankstesnė kaip „Microsoft Edge 123“ versija, ne ankstesnė kaip „Mozilla Firefox 124.x“ versija, ne ankstesnė kaip „Google Chrome 124.x“ versija);

7.1.3. visa įdiegta programinė įranga turi būti tinkamai sukonfigūruota (tekstų rengyklės ir skaičiuoklės turi būti lokalizuotos) ir išbandytas jos veikimas;

7.1.4. interneto naršyklės turi veikti standartiniu funkcionalumu, papildomai įdiegti papildiniai turi būti pašalinti arba išjungti;

7.1.5. operacinėje sistemoje turi būti įjungtas failo vardo plėtinių rodymas;

7.2. vykdytojo kompiuteris, prijungtas prie interneto;

7.3. bent vienas atsarginis kompiuteris kiekvienai grupei;

7.4. kompiuteriai turi būti įjungti prieš prasidedant brandos egzaminui, kiekviename kompiuteryje turi būti atidaryta elektroninė egzamino užduoties atlikimo sistema. Kompiuteriuose negali būti failų brandos egzamino tematika.

8. Priemonės, kuriomis gali naudotis kandidatai: rašymo priemonės (juodai arba mėlynai rašantis (-ys) tušinukas (-ai), pieštukas), trintukas.

9. Brandos egzamino eiga:

9.1.	8.45 val.	Lentoje užrašytas brandos egzamino pradžios ir pabaigos laikas. Kandidatai sėdi nurodytose vietose kompiuterių klasėje.
9.2.	8.45–9 val.	<p>Vykdytojas pakviečia pirmąjį brandos egzamino vykdymo protokole įrašytą kandidatą patvirtinti, kad vokas su brandos egzamino užduoties sąsiuviniais ir 1 tuščiu voku nepažeistas (nėra kirpimo ar plėšimo žymių, apsauginė klijavimo juosta vientisos spalvos, be matomų simbolių). Jeigu vokas nepažeistas, kandidatas pasirašo brandos egzamino vykdymo protokole nurodytoje vietoje; jei vokas pažeistas, kviečiamas vyresnysis vykdytojas. Vykdytojas pažymėtoje vietoje prakerpa voką, išima brandos egzamino užduoties sąsiuvinį, 1 tuščią voką.</p> <p>Vykdytojas išdalija brandos egzamino užduoties sąsiuvinį protokole įrašytiems kandidatams.</p> <p>Vykdytojas nurodo kandidatams pasitikrinti, ar brandos egzamino užduoties sąsiuvinuose nėra tuščių lapų ir kito aiškiai matomo spausdinimo broko. Esant brokui, vykdytojas pakeičia brandos egzamino užduoties sąsiuvinį kitu.</p> <p>Kandidatai pasirašo ant abiejų protokolo egzempliorių, skiltyje šalia savo vardo ir pavardės.</p> <p>Vykdytojas kandidatams perskaito brandos egzamino vykdymo reikalavimus, nurodo brandos egzamino trukmę, pakviečia kandidatus užsiregistruoti elektroninėje egzamino užduoties atlikimo sistemoje su gautais prisijungimo duomenimis. Esant egzamino trikdžiams, kreipiasi į vyresnįjį vykdytoją.</p>

9.3.	9–12 val.	<p>Kandidatams prisijungus prie elektroninės egzamino užduoties atlikimo sistemos, kandidato kompiuteryje 9 val. aktyvinama brandos egzamino užduotis.</p> <p>9.30 val. vykdytojai ant kiekvieno nepanaudotos brandos egzamino užduoties puslapio užrašo <i>Nepanaudota</i>.</p> <p>Vėlavimo, išėjimo, tvarkos pažeidimo atvejus, kompiuterių veikimo trikdžius ir kompiuterių keitimus vykdytojas fiksuoja vykdymo protokole. Kilus įtarimų dėl neleistinių kandidato veiksmų su kompiuteriu, vykdytojas kviečia vyresnįjį vykdytoją, informacinių technologijų mokytoją ar IT specialistą ir kartu priima sprendimą dėl brandos egzamino vykdymo pažeidimo.</p> <p>Kandidatai kompiuteriu atlieka brandos egzamino užduotis, praktinių užduočių failus įkelia į užduoties atlikimo sistemą, kurios nuoroda pateikiama kartu su nurodytomis užduotimis, suteikdami failams vardus, sudarytus pagal šabloną:</p> <p>9.3.1. tekstinių dokumentų maketavimo užduoties – <i>MOK ID.docx</i> (<i>MOK ID.odt</i>) (MOK ID – mokinio identifikavimo kodas, gautas iš informacinės sistemos NECIS);</p> <p>9.3.2. skaitinės informacijos apdorojimo skaičiuokle užduoties – <i>MOK ID.xlsx</i> (<i>MOD ID.ods</i>) (MOK ID – mokinio identifikavimo kodas, gautas iš informacinės sistemos NECIS);</p> <p>9.3.3. programavimo pirmos užduoties – <i>MOK ID_1.pas</i> (<i>MOK ID_1.cpp</i>, <i>MOK ID_1.py</i>) (MOK ID – mokinio identifikavimo kodas, gautas iš informacinės sistemos NECIS, atskiras skaitmuo – praktinės užduoties numeris);</p> <p>9.3.4. programavimo antros užduoties – <i>MOK ID_2.pas</i> (<i>MOK ID_2.cpp</i>, <i>MOK ID_2.py</i>) (MOK ID – mokinio identifikavimo kodas, gautas iš informacinės sistemos NECIS, atskiras skaitmuo – praktinės užduoties numeris).</p> <p>Kitais įvardyti failai nebus vertinami. Failo pavadinime ar jo tekste neturi būti užrašų ar kitokių ženklų, kurie leistų identifikuoti darbo autorių.</p> <p>Baigęs užduotį ir (ar) apsisprendęs netęsti brandos egzamino, kandidatas praneša apie tai vykdytojui, patikrina, ar teisingai pavadino praktinių užduočių failus.</p>
		<p>Svarbu! Baigti darbą elektroninėje egzamino užduoties atlikimo sistemoje kandidatas gali tik tada, kai yra sukėlęs ir išsiuntęs visus atliktų praktinių užduočių failus.</p> <p>Egzamino vykdytojas pateikia kandidatui pasirašyti užpildytą brandos egzamino vykdymo protokolą:</p> <p>9.3.5. vykdytojas patikrina, ar kandidato pateikiamų praktinių užduočių failų pavadinimai atitinka vykdymo protokole įvardytą kandidato identifikavimo kodą, pažymi abiejuose brandos egzamino vykdymo protokolo egzemplioriuose apie kandidato atliktų praktinių užduočių failų įkėlimą, langeliuose įrašydamas „X“;</p> <p>9.3.6. jei nėra atliktų praktinių užduočių, brandos egzamino vykdymo protokole nieko įrašyti nereikia;</p> <p>9.3.7. vykdytojas fiksuoja kandidato paskutinio elektroninėje egzamino užduoties atlikimo sistemoje įkelto failo įkėlimo laiką ir informuoja kandidatą, kad vėliau įkelti failai, nei fiksuota vykdymo protokole, nebus vertinami;</p> <p>9.3.8. kandidatas pasirašo abiejuose protokolo egzemplioriuose, patvirtindamas, kad vykdytojo įrašai protokole teisingi.</p> <p>Kandidatas išleidžiamas iš brandos egzamino patalpos.</p>

9.4.	11.30 val.	Vykdytojas praneša kandidatams, kad iki brandos egzamino pabaigos liko 30 minučių.
9.5.	11.45 val.	Vykdytojas praneša kandidatams, kad iki brandos egzamino pabaigos liko 15 minučių, ir įspėja, kad jie negali išeiti iš patalpos iki brandos egzamino pabaigos.
9.6.	12 val.	<p>Vykdytojas:</p> <p>9.6.1. praneša kandidatams, kad brandos egzaminas baigėsi, paprašo ikelti atliktų praktinių užduočių failus į elektroninę egzamino užduoties atlikimo sistemą ir juos išsiųsti;</p> <p>9.6.2. pateikia kandidatams pasirašyti protokolus su pažymėtomis atliktomis praktinėmis užduotimis;</p> <p>9.6.3. kandidatui dalyvaujant vykdytojas į USB atmintuką sukelia kandidato praktinių užduočių failus į tam skirtą aplanką (aplanko pavadinimas atitinka mokinio identifikavimo numerį);</p> <p>9.6.4. baigia pildyti abu brandos egzamino vykdymo protokolo egzempliorius;</p> <p>9.6.5. į tuščią voką įdeda nepanaudotus brandos egzamino užduoties sąsiuvinius, pirmą brandos egzamino vykdymo protokolo egzempliorių ir užključia voką;</p> <p>9.6.6. išleidžia kandidatus iš brandos egzamino patalpos, kandidatai išeidami išsineša savo brandos egzamino užduoties sąsiuvinius;</p> <p>9.6.7. užključtą voką ir antrą brandos egzamino vykdymo protokolo egzempliorių atiduoda vyresniajam vykdytojui.</p> <p>Kandidatai, anksčiau išėję iš brandos egzamino vykdymo patalpos, tą dieną po brandos egzamino gali atsiimti užduoties sąsiuvinį iš dalyko centro administratoriaus.</p>

10. Brandos egzamino eiga, atsiradus techninių nesklandumų:

10.1.	Atsiradus kandidato kompiuterio trikdžių	<p>Vykdytojas pakviečia vyresniąjį vykdytoją ir specialistą, atsakingą už kompiuterių paruošimą brandos egzaminui, ir fiksuoja laiką brandos egzamino vykdymo protokole. Jie įvertina kandidato kompiuterio gedimą ir priima sprendimą dėl atsarginio kompiuterio panaudojimo ar trikdžių šalinimo.</p> <p>Kai kandidato kompiuteris keičiamas atsarginiu arba šalinami kompiuterio programinės įrangos trikdžiai, kandidatas lieka kompiuterių klasėje, o brandos egzamino vykdymo laikas jam pratęsiamas tiek, kiek jis buvo nutrauktas. Brandos egzamino laiko pratęsimas fiksuojamas brandos egzamino vykdymo protokole ir surašomas aktas, kurį pasirašo vyresnysis vykdytojas ir vykdytojai.</p>
10.2.	Dingus interneto ryšiui	<p>Vykdytojas, informacinių technologijų mokytojas ar IT specialistas įsitikina, kad interneto ryšys brandos egzamino patalpoje yra nutrūkęs ir fiksuoja laiką brandos egzamino vykdymo protokole. Brandos egzamino metu turi būti užtikrinamas interneto ryšys (atsarginė interneto linija arba belaidis mobilusis internetas).</p>